

PIGMEJ (31) *sb m*

pigmej (31), [**pignej**].

Teksty nie oznaczają é.

sg N (grec.) pigmeos (1). ◇ V pigmeu (1). ◇ pl N pigmei (9), pigmeowie (5); -i PaprPan, SzarzRyt; -i : -owie KmitaSpit (7:5). ◇ G pigme(o)w (8). ◇ D pigmeom (4). ◇ A pigmei (2), [(grec.) pigneos]. ◇ I pigmejmi (1). ◇ [L pign(e)äch.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w; poza tym XVII – XVIII w.: pigmejczyk.

1. *Baśniowa istota ludzka bardzo małego wzrostu; [Pygmaeus – Karzeł. Pygmaei mali ludzie w Indziej między gorami się chowający, na jednej piędzi wzwyż ktorzi walkę wiodą z ptakami. Mącz 333d; Łokietek abo łokietkowie zwierzęta, ludziom łokietnem podobne – Pygmaei Cn] (30) : Trojanie z wielkiem hukiem w pole pochodzali Iako zórawie, kiedy bliską zimę czują, Z krzykiem przeciw wielkiemu morzu polatują, Pigmeom drobnym niosąc śmierć i zarażenie KochMon 19; Gdy z obłokow krzyk łąłyżą/ gdy ptacy przychodzą/ Zaráz Pigmei drobni ná woynę wychodzą. KmitaSpit A2; Iełt ziemiá ná wóchod łąńcá Indjá rzekáią/ Tám kędy Pigmeowie niewielcy miefzkáią. Ludzie łą ná łokieć wzwyż KmitaSpit A2; Grus Krol Zorawi [...] prágnął áby łobie Pigmei zniewolił. KmitaSpit B2; Iáki táki Pigmeos zbroię z siebie złożył. KmitaSpit B3v; Wízyftko woýlko Pigmeow chłopu po kolano. KmitaSpit C2v, Av, A2 [2 r.], A4, B, B2 (28); GRyffowie ftrzegą złotá/ y biią fie o nie/ [...] Niebożętá Pigmei trudnoś z nimi máią/ Ktorzy fie o ten krułzec z pilnościá łątáráią. SzarzRyt ktv; [áby on [tj. bóg Puschaitis] Parłtuki Aniołki łwoie to iełt pignaeos ludzie máłe połyłał do ich Gumien [...] A o tych Parłtukach álbo Pigneach y Augułtin S. in libro de civitate Dei piłze/ iłz Pogánow y Chrześóian prołtakow wieśniakow/ częłtokroć dziwnym vkázowánim łwoim zmamili byli StryjKron 158].*

W charakterystycznych połączeniach: pigmeje drobni (2), mali (2), niebożęta, niewielcy, ubodzy; pigmeje chłopu po kolano, na łokieć wzwyż.

2. *Człowiek małego wzrostu (1) : (nagł.) Pełkowie (nagł.) éi Pigmei co tu w Rusi rołli/ Iuż dla łwych łpraw pocżóiwych ná Trojany połzli [...] Chociaż máłe vrody ále dołyć šíły PaprPan P4.*

Synonimy: człowieczek, guz, karzeł, niedorosłek, pieniek, piędzimąż, piędzimężyk.

Cf PIGMEOL

DDJ